

خصوصی‌سازی سرآغاز نظارت دولت بر عملکردها

اشاره:

نخستین رویداد بین‌المللی خصوصی سازی در اقتصاد ایران در مرکز همایش‌های سالن اجلاس سران با حضور سران سه قوه برگزار شد. در این همایش علاوه بر سران سه قوه، روسای اتاق‌ها و وزرای مرتبط در هیئت‌واگذاری و نمایندگان مجلس، مهمانانی از آمریکا، برزیل، لهستان و دیگر کشورها حضور داشتند که به ارائه مقاله پرداختند

هدف از برگزاری این همایش، شناسایی چالش‌های واگذاری‌ها برای تهیه سند جامع خصوصی سازی بود که به اعتقاد برگزارکنندگان می‌تواند به بهبود کیفیت دارایی‌های تجاری دولت بینجامد.

در این همایش بین‌المللی سه روزه، عملکرد خصوصی سازی طی ۲۰ سال گذشته با حضور مجریان و دست‌اندرکاران خصوصی سازی در سطح وزرای مربوطه و شرکت‌های مادر تخصصی در حوزه‌های مختلف قوانین و روندهای اثرگذار بر واگذاری‌های دولت نقد و بررسی قرار گرفت.

نفت، نیرو، پتروشیمی، بانک و بیمه، کشاورزی، صنعت، صنایع معدنی، راه و شهرسازی و خدمات از جمله حوزه‌هایی بودند که در این رویداد با برگزاری نمایشگاه به تشریح تجربیات و اقدامات خود پرداختند. رونمایی از سامانه یکپارچه واگذاری‌ها از دیگر برنامه‌های این رویداد بین‌المللی بود.

رئیس‌جمهور با اشاره به آثار مخرب واگذاری‌های نامناسب، غیرمنطقی و خلاف قانون در گذشته تأکید کرد: خصوصی سازی به معنای رهاسازی نیست بلکه سرآغاز هدایت، حمایت و نظارت بر عملکردها است و کمک به توانمندسازی بخش خصوصی باید به عنوان محوری‌ترین اقدام مورد توجه باشد.

آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی اظهار داشت: رسیدن به درک مشترک و اتفاق نظر درباره خصوصی سازی حقیقی در اقتصاد کشور، با هدف تحقق اهداف اصل ۴۴ قانون اساسی و نیز اقتصاد مقاومتی از اولویت‌ها و ضرورت‌ها است.

رئیس‌جمهور با تأکید بر لزوم بازنگری دقیق، منصفانه و نقادانه به روند خصوصی سازی از گذشته تاکنون و ارزیابی ساختارها و رفتارها در این زمینه افزود: بازنگری گذشته امری اجتناب‌ناپذیر است.

وی خواستار پرهیز از افراط و تفریط و ارزیابی واقع‌بینانه روند خصوصی سازی در کشور شد و ادامه داد: این ارزیابی‌ها باید با نگاه واقع‌بینانه و با هدف عبرت‌آموزی و به شکل همه‌جانبه انجام شود تا اگر ساختارها دچار مشکل است، اصلاح و از بروز رفتارهای فسادانگیز و تشکیل پرونده‌های تخلف و مجازات در دستگاه قضایی جلوگیری شود.

رئیس‌جمهور توجه به سه اصل مهم افزایش جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی داخلی و خارجی و افزایش بهره‌وری و نظارت دقیق را لازمه خصوصی سازی صحیح و تحرک بخشیدن به اقتصاد غیردولتی خواند و تصریح کرد: با توجه به این اصل که دولت نباید متصدی باشد، همه صاحبان نظر و اندیشه و دارندگان تجربه در امر خصوصی سازی باید وارد میدان شوند تا خصوصی سازی در چارچوب اصل ۴۴ به صورت حقیقی و نه صرفاً در تغییر شکل، عنوان و نام، اجرا شود.

رئیس‌جمهور با اشاره به زیان‌ها و آثار مخرب واگذاری‌های نامناسب، غیرمنطقی و خلاف قانون در گذشته تأکید کرد: خصوصی سازی به معنای رهاسازی نیست، بلکه سرآغاز هدایت، حمایت و نظارت بر عملکردهاست و کمک به توانمندسازی بخش خصوصی باید به عنوان محوری‌ترین اقدام مورد توجه باشد.

وی به موفقیت دولت سیزدهم در احیای برخی واحدهای تعطیل شده در روند واگذاری‌های نامناسب

اهداف سیاست‌گذاری، اتفاق مبارک دیگری بود که در زمینه گسترش مالکیت عموم مردم رخ داد. در این زمینه باید توانمندی بخش خصوصی افزایش یابد تا بار مالی دولت و مدیریت ناکارآمد بر شرکت‌های دولتی اصلاح شود. در این صورت، در مجموع رشد و رقابت‌پذیری اقتصاد افزایش می‌یابد. در ادامه به رشد ارزش بازار سرمایه در ۱۵ سال گذشته اشاره کرد و ادامه داد: در این بین، توان بازار سرمایه ارتقا یافته و اعتراف می‌کنم دولت در توانمندسازی خصوصی سازی و اهلیت‌سنجی و واگذاری بدون فساد، کارنامه قابل قبولی نداشته است. وزیر امور اقتصادی و دارایی تصریح کرد: امروز و در این نشست تلاش کردیم که تمام شرکت‌های واگذار شده دولت در سال‌های گذشته مورد بازخوانی قرار بگیرند. مجموعه شاخص‌های اقتصادی و عملکردی آنها پیش و پس از واگذاری مدنظر سیاست‌گذاران باشد و با بهره‌گیری از تلاش ۲۵ سال گذشته و تجارب خارجی بتوانیم تغییر مسیر آینده اقتصاد ایران با عبرت‌آموزی از گذشته ادامه دهیم. به نظر می‌رسد ریل گذشته وافی برای سیاست‌گذار نبوده و اگر می‌خواهیم در نقطه دیگری بایستیم باید مسیر پیش‌رو را تغییر دهیم. وی تاکید کرد: امروز اعتماد اندکی در واگذاری‌های دولتی وجود دارد؛ باید توجه داشت که تنها اعمال حقوق مالکانه دولت کافی نیست، زیرا قبل از واگذاری بنگاه‌ها، نه بنگاه‌ها بهره‌ور شدند و نه اینکه پس از واگذاری‌ها رشد و پایشی صورت می‌گیرد. در حقیقت یک نوع رهاشدگی دیده می‌شود. گویا صرف تغییر مالکیت از دولت به بخش غیردولتی مانند عصای جادویی عمل کند، در حالی که بهره‌وری و کارآمدی در بنگاه‌های واگذار شده افزایش نیافته است، بنابراین باید در روند واگذاری‌ها تجدید نظر شود.

تهیه و تنظیم: شب‌نم السادات امامی رؤف

رئیس اتاق بازرگانی ایران با تاکید بر اینکه عدم اصلاح مسیر ما را به جای مناسی هدایت نمی‌کند، تاکید کرد: بزرگ‌ترین مشکل موجود، نگاه بودجه‌ای به خصوصی‌سازی است. در این مسیر، رد دیون نسبتی با خصوصی‌سازی ندارد و خصوصی‌سازی به حساب نمی‌آید. شافعی در پایان خاطر نشان کرد: در شرایط فعلی فعالان اقتصادی نمی‌توانند ماه‌های آتی خود را تصور کنند و همین موضوع این ریسک را بالا می‌برد. حساسیت سیاسی و اقتصادی نسبت به صاحبان خصوصی سازی وجود دارد؛ چراکه هنوز این باور وجود ندارد که راه نجات کشور مردمی کردن اقتصاد است.

«باید در روند واگذاری‌ها تجدید نظر شود»
وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: طبق قانون بودجه امسال ۱۸۷ شرکت با درصد دارایی‌های مختلف و ۳۰۰ عنوان دارایی متنوع دولت در دستور واگذاری قرار دارد. سید احسان خاندوزی اظهار کرد: بر اساس قانون بودجه ۱۴۰۱ و مصوبه اولین جلسه هیات واگذاری که چند هفته قبل برگزار شد، امسال ۱۸۷ شرکت دولتی با درصدهای مختلف سهم دولت که از سه تا چهار درصد گرفته تا ۱۰۰ سهام دولت وجود دارد، همچنین ۳۰۰ عنوان دارایی متنوع دولت در دستور کار واگذاری قرار دارد. وی ادامه داد: ابلاغ سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی در سال‌های ۸۴ و ۸۵ توسط مقام معظم رهبری و تصویب قانون اجرای سیاست‌های کلی در سال ۸۷ توسط مجلس شورای اسلامی صورت گرفت و مطابق آن دسته‌بندی فعالیت‌های اقتصادی حاکمیت به گروه‌های دو و سه انجام شد. خاندوزی افزود: تنظیم رویه‌های قانونی و سیاست‌گذاری به منظور خروج دولت از بنگاهداری و تمرکز بیشتر بر

گذشته و مقابله با برخی سواستفاده‌ها در این زمینه اشاره و خاطر نشان کرد: باید با اصلاح روش‌های ناصحیح گذشته، همه بخش‌ها به ویژه دولتمردان را ملزم به پذیرش و اجرای صحیح اصل خصوصی سازی کرد تا هم سرمایه گذار به میدان بیاید و هم قانون و اهداف آن اجرا شود. رئیسی اظهار امیدواری کرد این نشست‌ها و اقدامات منجر به تدوین و ابلاغ روش‌های نوین شود و رفتارها نیز متناسب با این مأموریت شکل عملی گیرد.

«رد دیون با خصوصی سازی همخوانی ندارد»
رئیس اتاق بازرگانی ایران گفت: حساسیت سیاسی و اقتصادی نسبت به صاحبان خصوصی سازی وجود دارد؛ چراکه هنوز این باور وجود ندارد که راه نجات کشور مردمی کردن اقتصاد است. غلامحسین شافعی با اشاره به سیاست‌های اصل ۴۴ اظهار کرد: نتیجه اقدامات انجام شده این است که امروزه بخش‌های مختلف مانند بخش خصوصی، تعاونی، دولت و مجلس از روند خصوصی سازی ناراضی هستند، در واقع خریدار و فروشنده از نحوه این اقدام ناراضی هستند. وی ادامه داد: هدف سیاست‌های ابلاغ شده، شتاب به سمت رشد اقتصاد ملی، بهره‌وری منابع انسانی، گسترش مالکیت در سطح عموم، ارتقای بنگاه‌ها و افزایش سهم بخش‌های خصوصی و تعاونی در اقتصاد ملی و... بود اما ارزیابی‌های انجام شده و همچنین گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد به اهداف در نظر گرفته شده نزدیک نشدیم. شافعی خاطر نشان کرد: در حقیقت به جای آنکه خصوصی سازی به سمت اقتصاد مولد حرکت کند، روندی معکوس در پیش گرفته است.